

Dykking kan medføre akutte tilstander som krever korrekt og rask behandling for å redusere risikoen for livstruende eller varige skader. Det er derfor viktig å kjenne til de vanligste symptomene og alltid vurdere muligheten for dykkersyke ved symptomer innenfor 24 timer etter dykk.

Selv om dykketabell er fulgt eller computer ikke indikerer fare, så kan man få trykkfallssyke. Ved enhver tvil bør det tas kontakt med dykkelege for vurdering.

Dykkersyke deles inn i **barotraumer** som vanligvis kan oppstå ved rask ned- eller oppstigning. De rammer hyppigst ører, bihuler og lunger. **Trykkfallssyke** skyldes gassovermetning. Det dannes gassbobler i blod og annet vev

fordi gass som er oppløst ikke får tid til å skilles ut via lungene ved oppstigning. Disse boblene blokkerer mikrosirkulasjonen og kan medføre helseskade.

Ved dykkerulykke

Ved symptomer etter dykk

Ved bekymring etter dykk

ønsker dykkelegen å bli varslet

RING 113

og be om å få snakke med nærmeste dykkelege.
Dette gjelder også om du «bare» har bekymring du ønsker å konferere med dykkelege om!

Hva vil dykkelegen vite?

- Hvilke symptomer? Når oppsto de?
- Dato og klokkeslett for når dykket startet
- Maksimal dybde, varighet og type pustegass
- Forhold ved dykket: utligningsproblemer, anstrengelse, kulde, ukontrollert oppstigning?
- Varslet computer om noe under dykket?

Risikofaktorer:

Ved rask eller ukontrollert oppstigning pga utstyrsfeil eller panikk, kan det lett oppstå lungebarotraume om man har holdt pusten under oppstigning, eller trykkfallssyke. Andre risikofaktorer er:

- Utelatt dekompresjonstid
- Maksimal utnyttelse av tabell
- Ugunstig dykkeprofil
- Anstrengende dykk
- Kulde
- Fysisk aktivitet etter dykk (sjauing av utstyr)
- Flyreiser/høyfjellsoverganger kort tid etter dykk

Symptomer:

Vil oppstå avhengig av hvor gassboblene er lokalisert.

- Uttalt tretthet, evt med hodepine
- Nummenhet i hud
- Kraftsvekkelse
- Svimmelhet, ofte med ustøhet og oppkast
- Leddsmerter
- Hudkløe, utslett

Symptomene kan skyldes andre årsaker enn dykkersyke, og det er stor variasjon i symptomer som kan oppstå. Dykkelege skal derfor alltid kontaktes for avklaring.

Førstehjelp:

Bevisstløse skal ha vanlig førstehjelp med frie luftveier. Om pasienten ikke puster, varsle omkringstående, og start brystkompresjoner. Ring 113 for øyeblikkelig bistand og meld fra at pasienten har dykket.

Om pasienten puster selv, bør hen puste 100% oksygen på maske.

RING 113

og be om kontakt med nærmeste dykkelege.

Dykkeren bør holdes i ro og holdes varm.

Selv om du ikke har fått symptomer etter en ukontrollert oppstigning/overskredet bunntid, eller har fått lette symptomer som du lurer på kan ha med dykket å gjøre, ønsker dykkelege uansett å bli kontaktet for en prat, om ikke annet for å avkrefte behov for behandling. Dette gjelder alle nye symptomer etter dykk. Du ringer 113 selv om du selv ikke mener det haster veldig. Du blokkerer ikke for andre henvendelser, -sykepleier som mottar telefonen vurderer bestandig hastegrad.

 HELSE BERGEN

Haukeland universitetssjukehus

Seksjon for hyperbarmedisin 2024